

Mekanik bir çalışma randımanlı
olsa da topluma yenilik getirmez

Kaç türlü insan çalışması vardır?

Henüz küçük bir çocuk-
tum. İstanbul'da Cihangir'de doğduğum evin bahçesinde oynardım. En büyük merakım ufak bir el arabası yapmak, Tahta parçalarını birbirine çakar, ufak bir el arabası iskeleti meydana getirirdim. Araba tekerlek isterdi. Bunun için keseri elime alır. Kiremit parçalarını yontar, tekerlek biçimine getirirdim. Bu tekerlek kiremitlerin ortasını delmek için kullandığım usul inanılmaz mayacak kadar kaba bir usuldü. Tekerleklenen kiremit parçalarını ortalarından çivi ile delmek istiyordum. Kiremit parçaları hep kırılırdı. Çok üzülürdüm. Yenibaştan denemeye kalkışırdım. Bu sakarlığım gülerce sürüp giderdi. Bu gibi denemeler bende çalışma gerçeği üzerinde ilk uyanıklığı yarattı. Her çalışmanın kendine göre bir tekniği olduğuna inandım. İş çevremde olana bitene dikkat etmeye başladım.

İkinci uyanmam şu oldu. 1910'da hükümet beni pedagoji, elişleri dersleri üzerinde incelemelerde bulunmak üzere Avrupa'ya göndermişti. Hem bütün Avrupa'yı dolaşım. Birçok okulları inceledim. Fransa'da Education Manuelle, İngiltere'de Manual Work adıyla okullarda yapılan elişlerini gördüm. Şaşka kaldım. Yaptıkları şeylerin gerçeğe, gerçek çalışma tekniği ile hiç ilintisi yoktu. Hep fantaziye şeylerdi. Elişi, diye yaptıkları işler, mukavvadan evler, merdivenler gibi şeylerdi. Kağıt işleri, tahta işleri, demir işleri, çamur işleri dedikleri işlerin mücellitlik, marangozluk, heykelticilikle hiçbir ilintisi yoktu. Bunlar hep yalın, yanlış işlerdi. Endüstri tekniğinde bu kadar ileri olan bu ruemlekediler pedagoji tekniğinin de nasıl oluyor da bu kadar geri oluyorkar diyordum.

Jean Jacques Rousseau'nun natüralist ve realist pedagojinin etkisi altında idim. Emile'in opera dansörü olacağına, karacalar gibi çıplak ayakla ksyalar üzerinde yürümesini isterim diyen o idi. Elişi pedagojisine karşı tutarımdım. **Trakya manuel ve gerçek travay var dedim.** Yalnız elle yapılan işlerin değil, bütün işlerin, bütün çalışmaların gerçek ihtiyaçlara, gerçek şartlara uygun olması gerektiğini düşünüyordum. Eğitimin amacı olan kültür kişiliği ancak gerçek çevrelerde, gerçek travaylarla, varolabilir diyordum.

Avrupa'dan Türkiye'ye dönüşte Avrupa'daki elişi anlayışının İstanbul Darülmüalliminin derslerini iyice sarmış olduğunu görmüştüm. O zaman devrin değerli müdürü Mustafa Satıg Bey benim Darülmüallimin'deki gerekse Tatbikat

Mektebindeki elişleri dersleri ne nezaret etmemi istemişti. Bu işi yaptım. Ancak, büyük bir randıman alamadım. Çünkü elişi öğretmeni olan Artin Efendi ile Nişanyan Efendi Avrupa anlayışına sımsıkı bağlı idiler. Bütün eleştirmelerimi, tavsiyelerimi nezaketle karşılıyorlardı. fakat değişmiyordı.

Bir tek care kalıyordu. Doğru bildiğim iş anlayışımı memleket çapında yaymak. Bunun için de söze

dan yirmi yıl kadar önce de hazırladığım iş eğitimi ile ilin tili bir eserimi Millî Eğitim Bakanlığına vermiştim, basılmamıştır.

Türlü türlü çalışma vardır:

1 Anarşik çalışma devresi: Çalışmanın ilk şekli budur. Emeklemeye başlayan küçük çocuğun çalışması böyledir. Öğrenmeye başlayan çiragin hiçbir randıman veremeyen, otomatik çalışması böyledir. Durmayıp işleyen, ancak sosyal denilebilecek randıman

nın bu türlü gerçi randıman verir. Ancak, bu randıman hiç değişmez. Evinin yemeklerini gördüğü alıştığı gibi yapan, modaya moda olduğu için uyan, okulda aldığı dersleri ezberleyen, Batı bilimlerini olduğu gibi taşıyan yazarın, ressamın, mimarın, bilimcinin, felsefecinin, çiragin, rençberin çalışması.

3 Aktif çalışma: Bütün yaptıklarını bilerek, anlayarak yapan, gördüğü, alıştığı gibi değil, başarılı bulduğu için yapan, kendi alanında kendine göre değişiklikler yapan, ufak çapta yenilikler meydana getiren, kazandığı bilgiler üzerinde düşünene, bilgisel ile işi arasında bağlantı sağlayan öğrencinin, teknik adamının, fikir adamının çalışması. Bu tipte insanlar dördüncü tipe atlamak kabiliyetinde olan, ancak bunu yapmak imkânını bulamayan talihsiz insanlar buluna bilir. İşıldayıp sönen, bütün parlaklığı ile uçup yok olan yıldızlara benzerler.

4 Yaratıcı çalışma: Artistler, bilginler, feylesoflar, teknik alanda yenilikler meydana getirenler, bu gibi insanların yaratıcı çalışmaları.

Yazan: İsmayil Hakkı BALTACIOĞLU

YAZIYA, örneklere başvurmak. Mearif Nezaretinin isieği üzerine Eliş'erinin Usulü Tedrisi adlı kitabı yazdım. Bu kitapta Türk Okullarındaki elişi derslerinin göreneklerden kurtulması için elimden geleni yaptım. Makaleler yazdım. konferanslar verdim. Ben'm pedagoji tezlerimi taşıyan İçtimai Mektep, Toplu Tedris, Rüyam daki Okullar adlı kitaplarımda bu travay, iş anlayışımı sonuna kadar açıkladım. Bun-

olmayan manyakların çalışması da böyle bir çalışmadır. Ancak, şu var ki en gerisinden en ilerisine kadar bütün çalışmalar bu anarşik devre ile başlar. Bu çalışma olmadıkça da hiçbir çalışma devrimi olamaz. Anarşik devre en verimsiz bir devre olmakla birlikte bütün öteki devrelerin anasıdır.

2 Mekanik çalışma devresi: Bilmeverek anlamayarak, gördüğü gibi, alıştığı gibi, hiç düşünmeden çalışma. Çalışma-

İKTİSAT DÜNYASI İKTİSAT

Fiyat endeksleri yükseldi

Fiyat endekslerimizde 1965 yılının ilk altı ayı zarfında yeni yükselmeler kaydedilmiştir. 1953 yılı 100 rakamı itibarıyla toptan eşya fiyatları 1964 yılı sonunda 269 puan iken 1965 Haziran ayında 292 puana çıkmıştır. İstanbul'da geçtirme endeksleri 263 den 273 e. Ankara'da 265 den 282 puana kadar yükseliş göstermiştir.

SEBZE FİYATLARI YÜKSELDİ

Adapazarında da son günlerde yükselen sebze ve yiyecek fiyatları halkın tepkisi ile karşılanmaktadır. Halen yeni domates 250, iç çuvalı biberin kilosu 200 kurus-tan satılmaktadır. Halk bu duruma karşı pasif kalan Belediyenin harekete geçmesini istemektedir.

İŞÇİ VE PARA DARLIĞI

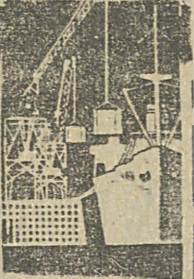
Ege bölgesi bütün yetiştirici bölgelerden gelen habere göre ise, bütün kıyıların bugüne kadar ancak üçte birinin tamamlandığı bildirilmektedir. Ağır giden bu ameliyenin işçil ve para darlığından ileri geldiği belirtilmekte ve bu hâl devam ettiği takdirde, bir kısım ürünlerin tohuma kaçmasından endişe edilmektedir. Öte yandan Tekelin yapıldığı bütün tahminleri havli ilerlemiş olup, şimdiye kadar yapılan tahminlerin 25 milyon kiloyu bulduğu öğrenilmiştir. Ağustos ayında yapılacak tahminlerle bu seneki rekoltenin 50 milyon kiloyu bulacağı söylenmektedir.

İNŞAAT MALZEMESİ FİYATLARI İNDİRİLECEK

Bütün yurtta inşaat kampanyasının sıratlı artışına paralel olarak, başta demir olmak üzere çimento, tuğla, fayans ve kereste gibi maddeler üzerinde bir darlık ve fiyat yükselişi kaydedilmiştir. Bu duruma başta Sanayi Bakanlığı olmak üzere ilgililer bir çare bulmaya çalışmaktadırlar. İnşaat demiri ve çimento imalatının arttırılması ve fiyatlarının indirilmesine çalışılmaktadır.

GÜNÜ-GÜNÜNE ALTIN PIYASASI

KALIN BESLİLER		ARMA BESLİLER	
Atatürk	: 480.00	Atatürk, 1965	: 468.00
Reşat sıra	: 1280.00	Reşat	: 1350.00
Reşat ekstra	: 1500.00	Hamit	: 1750.00
Hamit	: 960.00	Vahit	: 1300.00
Dallı	: 860.00	Ankara, 1927	: 900.00
Vahit	: 735.00	Ankara, 1928	: 960.00
Aziz	: 725.00	ZİYNET İKİBUÇUKLUK'AR	
KALIN İKİBUÇUK'AR		Atatürk, 1965	: 238.00
Atatürk	: 240.00	Reşat	: 650.00
Reşat	: 775.00	Hamit	: 440.00
Hamit	: 450.00	Vahit	: 420.00
Dallı	: 350.00	Ankara	: 530.00
Aziz	: 325.00	ZİYNET LİRALIKLAR	
LİRALAR		Atatürk, 1965	: 96.00
Atatürk	: 94.20	Reşadiye	: 200.00
Reşat	: 148.75	Hamidiye	: 175.00
Elgazlı	: 112.00	Vahit	: 130.00
Hamit	: 109.50	Ankara	: 120.00
Aziz	: 96.00	KULÇE FİYATLARI	
İngiliz erkek	: 120.00	24. & altın 1 gr.	: 14.10
İngiliz kadın	: 115.00	100 & gümüş 1 Krg	: 575.00
(F. R.) Frank	: 98.50	Piliatin 1 gr	: 61.00
Gülden	: 100.00		

İstanbul'da Belediye Piyasayı kontrole başladı

İstanbul Belediyesi bir türlü indirilmeyen sebze ve meyve fiyatlarını kontrole başlamıştır. Toptandan başlayarak perakende satışlara kadar takip edilen faturalarda çeşitli esnaf oyunlarına tesadüf edilmiş, sent pazarlarındaki bir kısım esnafın kontrollerden kaçarak sergi açmadıkları görülmüştür. Belediye kontrolleri daha da sıklaştırılacak fahiş fiyatlı ve hileli satış yapanlar şiddetle cezalandırılacaklardır.

Bu konuda, Belediye Başkanı Hasim İşcan bugünlerde İstanbul halkına Radyoda konuşarak bilgi verecektir.

FINDIK REKOLTESİ 65 MİLYON 477 BIN KİLO

1965 yılı Türkiye fındık rekoltesi Teknik Ziraat Müdürlüğü, Fisko Birlik Araştırma Enstitüsü ve Ziraat Odaları yetkililerinin iştirakiyle 65 milyon 477 bin kilo olarak tesbit edilmiştir. Bunun 23 milyon 530 bin kilosu Ordu, 18 milyon 150 bin kilosu Giresun, 13 milyon 750 bin kilosu Trabzon, 3 milyon 740 bin kilosu Rize, 530 bin kilosu Sakarya, 35 bin kilosu Akya-zı, 53 bin Kg. Gebze, 2 milyon kilo Akçakoca, bölgesinden elde edileceği tesbit edilmiştir.

TRAKYA BÖLGESİNİN PLANLAMASI YAPILIYOR

İmar ve İskân Bakanlığının daveti üzerine Avrupa İktisadi İşbirliği ve Kalkınma teşkilatı O. E. C. D. uzmanı sıfatıyla Trakya bölgesi çalışmalarında bulunacak olan Fransa Ren Üniversitesi Profesörlerinden Filipano ve yardımcılarından müteşekkil yabancı uzman heyeti ile Marmara bölgesi Planlama Müdürlüğü uzmanları Edirne'ye gelmişlerdir.

Hazırlayan: Hayri ENGİN

Boğaziçi Üniversitesi

Arşiv ve Dokümantasyon Merkezi

Kişisel Arşivlere İstanbul'da Bilim, Kültür ve Eğitim Tanıtımı

Ismayıl Hakkı Baltacıoğlu Koleksiyonu

BLTWRT0200108